

19/VI/1976

EL LLENGUATGE

Durant la guerra

Frases com ara «Això va passar quan la guerra» o bé «Ens vam conèixer quan les vacances de l'any passat», són avui força usuals. Tan usuals com incorrectes. La incorrecció consisteix, simplement, en l'ús de quan en lloc de durant. La redacció correcta d'aquestes frases, doncs, seria: Això va passar durant la guerra i Ens vam conèixer durant les vacances de l'any passat. Sempre hi pot haver, es clar, altres solucions: Això va passar al temps de la guerra i Ens vam conèixer en el transcurs de les vacances... Però el cas és que el mot quan és en tota ocasió un adverbi i això vol dir que sempre ha d'anar acompanyat —en el seu cas, precedint-lo d'un verb: No sé quan acabare. Quan tu hi vas ell ja en torna. En cap cas, doncs, no té la funció introductòria dels grups nominals —la guerra, les vacances, etc.— pròpia de les preposicions.

De fet, la preposició durant prové del verb durar. Es la seva forma de gerundi que s'ha gramaticalitzat. Durant la guerra vol dir, és clar, mentre durava la guerra. Alguns tractats gramaticals ometen aquest detall. D'altres en parlen com d'un gerundi en funció de preposició o d'una preposició procedent d'un gerundi. Tant és: són maneres de dir. El que ens importa, essencialment, és la funció efectiva de la forma durant, d'introducció dels grups nominals.

També hem topat, algun cop, amb una construcció com ara la següent: «Aquells animals, quan vells, tenen el pel més fosc». Encara que aquesta redacció sembla obeir a un propòsit de síntesi, no creiem pas que sigui admissible. L'esmena adequada podria consistir en la simple introducció d'una forma verbal: Aquells animals, quan son vells, tenen el pel més fosc.

ALBERT JANE